

Diabetes bij mensen met een verstandelijke Beperking

Madelon Toepoel, arts VG

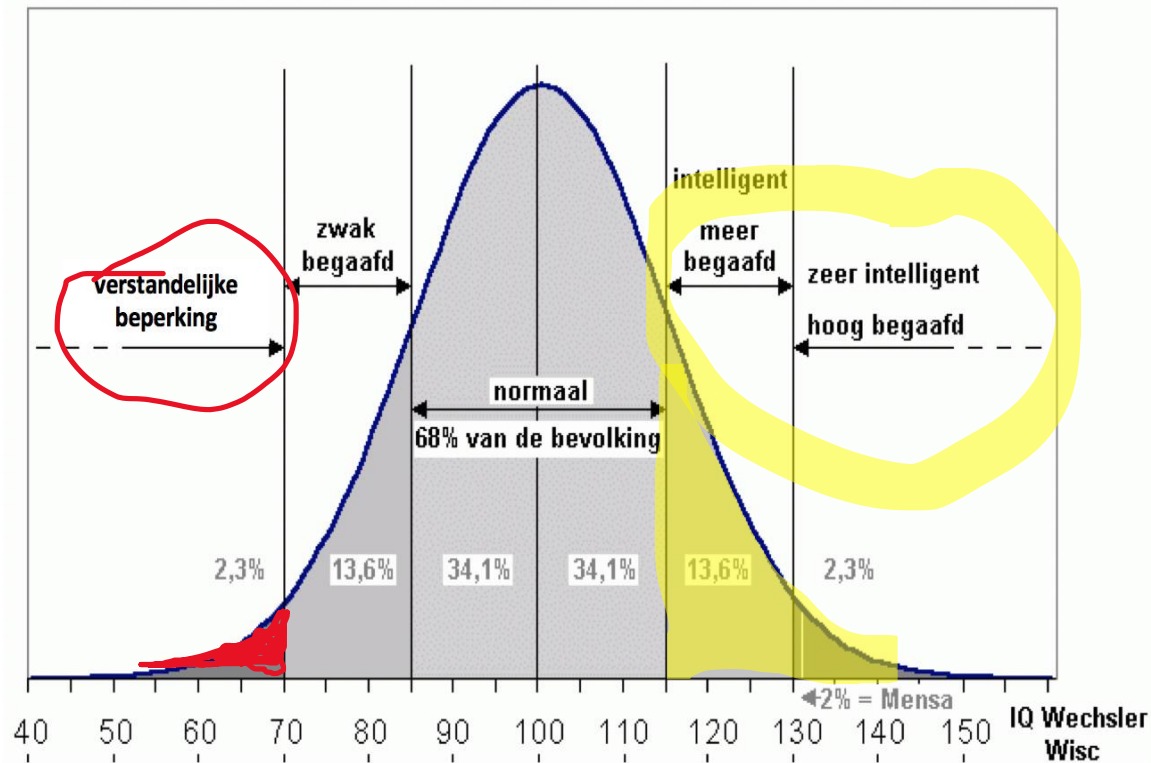
Ina Bosma, praktijkverpleegkundige VG

Maart 2023

Verstandelijke Beperking?

IQ < 70

TABEL 1 Mate van verstandelijke beperking en IQ*

mate van beperking	IQ	ontwikkelings- leeftijd; jaren
zwakbegaafdheid	70-85	≥ 11
lichte verstandelijke beperking	50/55-70	7-11
matige verstandelijke beperking	35/40-50/55	4-7
ernstige verstandelijke beperking	20/25-35/40	2-4
zeer ernstige verstandelijke beperking	$< 20/25$	< 2

Hoezo kwetsbaar?

- Kunnen niet (goed) vertellen waar ze last van hebben (communicatie)
- Presenteren hun klachten anders (gedrag) of niet
- Kunnen/willen niet alle soorten onderzoeken ondergaan
- Kunnen/willen niet alle soorten behandelingen ondergaan
- Meer kans op bepaalde ziektes (syndromen!)
- Vaak meerdere medische aandoeningen (en pillen) tegelijk
- Vaak sociale problemen (geld, familie, verslaving)

Om te beginnen

- Binnen de verstandelijk gehandicaptenzorg komt **meer/minder/evenveel** Diabetes Mellitus voor in vergelijking met de algemene populatie in ons land.
- **ja/nee/weet niet**

DM incidentie en oorzaken

Algemene populatie: 6.6%

Verstandelijk gehandicapten: 9.9%

Vaker:

Ongezonde voedings- en leefstijl

Obesitas (minder fysieke activiteit)

Hypertensie

Psychofarmaca- en anti-epilepticagebruik

Bepaalde syndromen (Downsyndroom, Prader-Willi)

2021

Diabeteszorg in de zorg voor mensen met VB

- Uitdagingen
- Klachtenpresentatie en Anamnese
- Praktijk
 - Gedrag/ psychiatrie/ ziekte inzicht
 - Zelfzorg
 - Beperkingen inzetten en uitvoering therapie
 - Therapietrouw / no show
 - Autonomie vs wilsbekwaamheid ter zake
 - Lichamelijk onderzoek, aanvullend onderzoek
 - Afhankelijkheid van het systeem

Rollen in de zorg voor cliënt met DM

1. DM is huisartsenzorg
2. Huisarts zet POH en/of Diabetes vpk in
3. Huisarts zet diëtiste in
4. Praktijkverpleegkundige VG ondersteunt begeleider en cliënt
5. Internist wanneer DM complexer
6. Arts VG ? Gedragkundige?

Aanbevelingen

- Wees je bewust van het ontwikkelingsniveau en sociaal-emotioneel functioneren
- Pas je communicatie en (stappen)plan hier op aan (bv plaatjes/tekeningen, toets of pt het begrepen heeft door het te laten herhalen, maak heldere afspraken)
- Betrek waar mogelijk het systeem (begeleiders en verwanten)
- Werk multidisciplinair met korte lijnen en heldere taak- en rolverdeling
- Steffie.nl (Fit met Steffie, gezonde keuzes, stop roken, eenzaamheid, naar je huisarts)

Leestip

- Diabeteszorg bij mensen met een verstandelijke beperking NVAVG 2021.
https://nvavg.nl/wp-content/uploads/2021/12/Art_Pesch_Magazine_NVAVG_NR_4.pdf

Vragen?

